

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri popoldne.
Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 30 L. — Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.
Odgovorni urednik: ROMAN CEJ.

1923

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo
6 L. v višini enega cm. v enem stolpu.
Lis. izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“. Tisk. S. SPAZZAL v TRSTU.
Uprava: ulica Vetturini 9. Ured.: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Delo za sporazum.

Pretekli teden smo naslovili na goriške Italijane članek, v katerem smo jim povedali svoje mnenje o sporazumu. Povedali smo jim odkrito in brez ovinkov, da je sporazum mogoč le med enakopravnimi. Če hočejo resničen sporazum, morajo brezpogojno spoštovati pravico Slovencev do svobodnega, neoviranega, vsestranskega in polnega razvoja. Predvsem mora biti spoštovana na domači zemlji govorica našega ljudstva. To je najbolj živa, najbolj občutljiva, najbolj sveta stran naših pravic.

V odgovor na naše odkrite in moške besede so nam gospodje potom «Corriera di Gorizia» odvrnili, da je v Italiji svoboda in bratsko šoglasje za vse, ki se poslužujejo svobode v dobrobit in veličini skupne domovine. Gospodje! Povedati Vam moramo, zopet odkrito besedo iz oči v oči.

Vi zahtevate od nas, da izpolnjujemo vse dolžnosti italijanskih državljanov.

Dobro, se strinjamo. Toda nikjer na svetu ni državljanov, ki bi se zadovoljili z dolžnostmi in ne zahtevali nikakih pravic. Tu se pričinja križeva pot goriških Slovencev.

Ker so goriški Slovenci pametni ljudje, se ne morejo zadovoljiti z lepimi besedami o bratstvu in prijateljstvu; temveč se vprašujejo: ali so nam dali potrebne slovenske šole? Ali spoštujejo naš jezik v javnosti? Ali smo Slovenci enakopravni in spoštovani v deželnih in državnih uradih in na sodiščih?

Jezik tujcev.

To in edino to je preizkušnja človeške svobode in pravice. Vse drugo so puhle in prazne besede. Ako gledamo na naš položaj s tega stališča, se nam upira vsa naša notranjost. Par dni je komaj preteklo, odkar ste izgnali jezik našega ljudstva iz goriških sodnij. Jezik domačega prebivalstva ste proglasili za jezik tujcev.

Na domači zemlji smo postali tujci. Postavili ste nas v eno vrsto z Grki, Albanci in Holandci, ki slučajno potujejo skozi našo deželo. Kako more proglasiti sodnija italijanske državljanke za tujce? Ali se ne zavedate, kako nas s tem ponižujete in sramotite?

Nočemo se sklicevati na mednarodno pravo, ki nam daje nedotakljivo pravico, da se poslužujemo na sodnijah svojega jezika. Pač pa vas povabimo, da se vživite vsaj za hip v naš položaj. Kaj bi rekli vi, ko bi bil kdo z vami tako ravnal? Kaj bi bili rekli pred desetimi leti, ko bi bila vlada sklenila, da se n. pr. kmetje iz Gradiške ne smejo posluževati na sodniji italijanskega jezika? Kaj bi rekli, ko bi moral italijanski sodnik govoriti z italijanskimi kmeti nemško ali slovensko? Ko bi bil italijanski odvetnik, ki zagovarja italijanske stranke pred italijanskim sodnikom, prisiljen, da govori slovensko?

Ali veste, kaj te pomeni, da mora italijanski kmet govoriti z italijanskim odvetnikom pred sodiščem s pomočjo slovenskega tolmača? Že misel na to vas dela divje. Ves vaš ponos, vaš značaj, vaša čast bi vzklopela od ogorčenja! Vpili bi, da je to nečloveška surova sila, ki vas ponižuje, sramoti, zasmehuje. Poskusite spremeniti z nami vlogo za štirinajst dni in prepričani smo, da premenite do tal svoje mnenje. Ali ste tako hitro pozabili, kako vam so bile drage vaše pravice, ko so vas drugi zatirali? Ali nimate nič srca v pasih? Nič človeškega čuta v vaših dušah?

Ali mislite, da boste tako delali sporazum z nami? Prepričani bodite, da ste na slabi poti.

„Celi človeški družbi manjka mir.“

Tako govori naš vladika v pismu ki ga je naslovil na nas vernike goriške nadškofije. Naj navedemo nekaj stavkov iz znamenitega pisma. «Vse države morajo čutili nasledke vojne in se pogrezajo vedno bolj v dolgove. Mirovne pogodbe so le na papirju in strah pred novo vojno vznemirja svet. Tem zunanjim sovražnikom se pridružujejo še notranji prepiri, ki države neprenehoma pretresajo in spodkopavajo.»

Z žalostjo in strahom moramo gledati, kako se zlo poprijemlje korenin človeške družbe in se vriva celo v sve-tišče družin. Že pred vojno sta moderna brezverska olika in nenravnost začeli razjedati zdravlje in srečo naših družin, vojna pa je to še pospešila, ker so bili očetje in otroci odrgani od domačega ognjišča in so živel brez nadzorstva. Cel svetost zakonske zveze se je med vojno skrunila in se tudi dandanes večkrat one-čašuje.

Kedar pa je telo bolno, občuti bolezen vsak njegov ud. Tako je tudi pri boleznih človeške družbe: «posamezniki morajo ž njo trpeti».

«Še eno zlo, ki razjeda narode in jih zavaja v veliko krivičnost in nasilje, moramo omenjati, in to je brezmejni nacionalizem. Vsak narod hoče biti prvi in vladati nad drugim, posebno če so inorodci v isti državi v manjšini. Svoboda, bratstvo, enakost ta načela so danes le puhle fraze. Samo v katoliški cerkvi, ki uči, da smo vsi bratje v Kristusu, da imajo tudi drugi narodi pravico do obstanka in razvitka, samo v katoliški cerkvi se ta načela uresničujejo. O da bi si zatiranci drugih narodov zapomnili besede pokojnega velikega papeža Bene-dikta XV: Narodi ne umrjejo!»

Vladika navaja tudi vroke strašne bolezni človeške družbe. «Višji vzroki današnjega svetovnega zla in gorja priskočijo v tem, da so ljudje odpadli od Boga. Ta odpad od krščanske vere

je bil glavni vzrok nesrečne vojske, ki je razdajala Evropo. Sveto pismo pravi: «Pravičnost narode povzdigne, greh pa ljudstva dela nesrečna.»

Nato navaja nadškof zdravilo zoper zlo. «Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj. trudijo, kateri jo zidajo». Kaj treba storiti, da se mir zopet povrne v

človeško družbo in da se v bodoče preprečijo vojne in prepiri? Pravi mir prihaja od Kristusa, ki je apostolom rekel: Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne kakor svet daje, vam jaz dam. Zaželjeni mir ni mogoč, ako se vsi ne drže Kristusovega nauka in njegovih zapovedi.»

Kaj se godi po svetu?

V naši državi je najvažnejši dogodek zadnjih dni aretacija mnogoštevilnih komunističnih voditeljev. Od vseh strani prihajajo brzojavke, kako zapira policija cele trupe komunistov. V tem mestu so jih pozaprl 60. v drugem 200, v nekaterih kar po 500 in 600. Moške, ženske, odvetnike, poslance uradnike, delavce, vlečejo vključene v zapore. Kaj se je zgodilo? Tretja internacionala je izdala proti fašistom bojni proglas in pozvala delavstvo vsega sveta v boj proti fašistovski državi Italije. Besedilo proglasa priobčujemo spodaj in priznati je treba, da je res zelo hudo. Fašisti seveda nimajo namena molčati na tako bojno napoved.

Nemudoma so začeli tolči po domačih komunistih. Vdrli so v njihova stanovanja in razkrili pri tem zanimive reči. Pri enem so našli 100 tisoč lir v zlatu, pri drugem 200 tisoč v angleških pfundih, drugi so imeli velike svote švicarskih frankov, našli so pri njih tajne pisave in načrte. Zena bržaškega upravitelja «Lavoratora» je imela skrit denar v podlogi njenega klobuka. Vse te svote so prišle bajje iz Rusije za organizacijo protifašistovskega gibanja v Italiji. Fašisti ne postopajo z rokavicami proti svojim sovražnikom. Neki anarhistinji so n. pr. ostrigli do golega glavo in ji pobarvali obraz z zeleno barvo. Cela Italija gleda z napetostjo na aretacije komunistov in čaka; kaj bo. Nihče se skor ne zanima za seje parlamenta, ki se je te dni otvoril. Saj je tudi parlament postal precej mrtev, odkar je prešla vse oblast na vlado. Socialistični in komunistični poslanci si ne upajo niti črhiniti, ker se boje Musso-linija. Saj jim je bil prav naravnost povedal, da zatre tudi s silo vsak poskus, naperjen proti njegovi vladi. Socialistični poslanci so morali umakniti svoje interpelacije, ki so jih bili vložili proti vladi. Nikdar ni še doživela parlamentarna stranka take sramote.

V kilavi seji rimskega parlamenta je vzbudil pozornost samo govor poslanca Giunte, ki je zahteval, da se mora Italija pripravljati na mir «po načinu Rimljanov», ki so se oboroževali brez ozir in «poklonov».

V nove dežele vdirajo.

In res je danes vsa Evropa oborožena do zob. Na Rurskem valuje še vedno srdit boj med francoskimi četami in neoboroženim nemškim prebivalstvom.

Neverjetno je sovrašтво, ki polni Francoze napram Nemčiji. Nekoliko

je to razumljivo, če pomislimo na grozna razdejanja, ki so jih naredili Nemci med vojno na Francoskem. Časopisje poroča, da so še danes francoski premogovniki, ki so prišli med vojno v nemške roke, polni vode. Nemški militarizem je ob svojem umiku, dal raztreliti francoske rudokope in jih napolnil z vodo. Večkrat je vodovje hrumelo do 1000 metrov v globočino. To je globočina oceana. Štiri leta že vlečejo sesalke in črpalke vodo iz zemlje, a je še danes niso izvlekle. Medtem so segnile lesene opore in se sedaj podirajo. Rudokopi se rušijo. To je bilo grozodejstvo, a tega je kriv nemški militarizem in ne nedolžno ljudstvo, ki je v vojni le trpelo in stradalo in mora sedaj zopet trpeti in stradati in se pokoriti za druge. Vse račune mora pač vselej in povsod plačati ubogo ljudstvo. Francozi ne poznajo v svojem maščevanju nobene meje. Te dni so zopet sasedli nove nemške kraje. Vdrli so v sijajna industrijska mesta dežele Baden, ki slovijo po vsem svetu po svojem lesketajočem bogastvu. Zopet je zahrumel po vsej Nemčiji vihar protestov. Protestirala je badenska deželna vlada, protestiral pruski deželni zbor, na Rurskem so izbruhnile zopet stavke.

Komaj nastane mir v deželi, pa se ustavijo zopet železnice, ti rudokopi, oni rudokopi, te tovarne, one tovarne stavkajo. Tako se dviga in pada boj, valovi se zaženejo v en del dežele, nato prihrumijo v drugi. Sovrašтво Nemcev je doseglo vrhunec. Dan za dnem poročajo časniki, kako je bil zaklan ta francoski vojak, ustreljen drugi stražar in tako se vrsti nasilje za nasiljem. Slišijo se že posamezni glasovi, ki zahtevajo, naj se Nemci dvignejo z orožjem v roki. Bog daj, da ne pride do tega.

Razbita konferenca.

Saj grozi itak že na Balkanu vojna. Kakor smo bili pisali v predzadnji Straži, tako se je zgodilo. Konferenca v Lozani je razbita. Turki niso hoteli podpisati mira in so odšli kljub prošnjam in prigovarjanju Francozov in Italijanov. Časopisje poroča, da je zastopnik Italije več kakor eno uro pozno v noč prepričeval Izmet pašo, naj radi evropskega miru odneha in dene svoj podpis na listino, ki je stala pred njim. Izmet paša je začel že kolebati in vsi so mislili, da vzame pero v roke, tedaj pa se je nenadoma stresel in odklonil končno podpis. V tem trenutku se je morda odločila usoda

balkanskih narodov. Kajti Izmet paša se je pred nedavnim izrazil, da se vojna proti Grčiji nadaljuje, ako ne pride do miru. Ne vemo, če se njegova težka beseda uresniči. Toda Bog obvaruj, da bi Turki začeli vojno proti Grčiji in prodrli proti jugoslovanski in bolgarski meji. Jugoslavija bi morala seči po orožju in morda bi celo napove-

dala vojno. Ogrska, ki škripa z zobmi, bi najbrž izrabila priliko in napadla Jugoslavijo. Brž bi skočili na noge Čehi in Romuni, Rusi bi se združili s Turki in v par dneh bi zadivjal boj po vsej Evropi. Grozno klanje bi šlo zopet čez svet. Iz globine našega srca se dviga vroča prošnja, da bi nas Bog rešil tega biča.

Zakaj so aretirali komuniste?

Straža je poročala, da so orožniki aretirali nekaj slovenskih komunističnih učiteljev, dva urednika «Dela» in več urednikov komunističnega dnevnika «Laborator». Kakor piše italijansko časopisje, je vlada pozaprila tudi po drugih deželah države veliko število komunističnih voditeljev.

Zakaj je fašistovska vlada to storila? Saj je komunistična stranka vendar dovoljena! Vlada je začela z aretacijami komunistov zato, ker je izvršilni odbor III internacionale v Moskvi vrget v svet proglas proti italijanskim fašistom. Proglas je naslovljen na delavstvo vsega sveta in je pisan zelo ostro in srdito. Tretja internacionala hoče namreč spraviti fašistovsko vlado in državo Italije ob ves ugled in jo zasovražiti po vsem svetu. Še več! V Moskvi so zasnovali in organizirali boj proti fašistovski vladi in v ta namen ustanovili poseben denarni fond. To je jasno povedano v proglasu, o katerem vlada trdi, da je bil spisan na predlog laških komunistov, ki so ga potem širili po Italiji. Da bi opravičila aretacijo komunističnih voditeljev, je dala vlada proglas objaviti v celoti po dopisnem uradu Stefani, da izzve o njem vsa država. Proglas je naslovljen na delavce in kmete vseh dežel in se v glavnem glasi:

«Po dveh letih plenitev, požigov in umorov so se fašisti polastili državne oblasti v Italiji. Moč parlamenta je odpravljena, svoboda tiska je celo pri meščanskih polliberalnih listih zadušena. Vsa zakonodajna, izvršilna in sodna oblast je združena v rokah majhne klike, ki ji načeljuje Mussolini in jo podpira pretorijanska straža 100 tisoč mož. Za delavce in kmete so odpravljene vse državljanske pravice, za fašiste katerakoli kazen. Zborovalna in združevalna svoboda je popolnoma ukinjena. Vničujejo stanovanja delavcev, pažigajo in nasilno zasedajo poslopja njihovih zadrug ter hiše njihovih strokovnih in političnih organizacij. Najboljši ljudje iz delavskega stanu se brez kazni pretepajo, zapirajo, morijo, njihove žene se posiljujejo, starci in otroci ubijajo.»

Fašizem je mednarodni.

«Današnji položaj v Italiji vam nudi sliko tega, kar se more zgoditi tudi v vaši deželi, če ne dvignete obrambnega jeza proti poplavi fašizma. Vzroki, iz katerih je nastal in se razvil fašizem, niso posebnost Italije, temveč so skupni vsem državam. V vseh deželah obstaja malomeščanstvo, ki so ga posledice vojne razočarale in hudo udarile in ki pričakuje sedaj od fašizma ureditev in zboljšanje svojih življenskih razmer. Razen tega predstavlja fašizem prenapeti nacionalizem. Fašizem množi svoje vojaške sile, krepi imperialistična stremjenja in povzroča povsodi politične spore.

Imperialistična vojna je ena izmed poglavitnih točk fašistovskega programa in zato mora gospodstvo fašizma voditi nujno do mesarskega klanja, v katerem bo kazal isto krutost, s katero vodi socialni boj. Že se kažejo fašistovski pojavi na Ogrskem, v Nemčiji, na Poljskem in drugod. To dokazuje, da je nevarnost resna in pereča. Zato je potrebno, da stopi mednarodni proletarijat takoj na plan.»

«Da odvrnemo ta bič» — pravi proglas — «in osvobodimo italijanski proletarijat krvavega fašistovskega jarma, je potrebno, da organizirate obrambno akcijo. Vaši vladajoči sloji in vaše vlade so soodgovorne za zločine italijanskega fašizma. Brez njihovega privoljenja bi se ne bila mogla razviti in zmagati diktatura fašistovske tolpe. Vi morate združiti vse zdrave elemente, da izvršite popolno moralno zaporo proti fašistovski Italiji. Svoji buržoaziji in svojim vladam morate pokazati svojo nezlomljivo voljo in stremetj morate z vsemi sredstvi za tem, da ostanе fašistovska država in vlada osamljena. Dokler se ne bo italijansko delavstvo osvobodilo samovolje, vandalske blaznosti in zločinskega nasilja najetih morilcev buržoazije, vse dotlej morajo biti delavci vseh dežel mobilizirani in voditi morajo brezobzirno vojno proti vsem, ki so naravnost ali posredno odgovorni za fašistovsko razbojništvo.

Mednarodna blagajna.

«V vseh državah, v mestih in na deželi je treba organizirati velike manifestacije, h katerim se vabijo vsi delavci in vsi kmetje brez razlike. Inozemski zastopniki italijanske fašistovske države morajo čutiti koliko ogorčenja in sovraštva gojijo delavske množice zoper krvnike njihovih bratov.

Komunistična internacionala in internacionala rudečih strokovnih zvez sta sklenili dati svojo polno oporo tej akciji svetovnega proletariata.»

«V ta namen se je že ustanovil mednarodni fond za boj proti fašizmu in osnovali so se potrebni organi, ki naj vodijo borbo. Toda potrebno je, da se vse politične, strokovne in zadružne organizacije, skratka ves svetovni proletarijat dvigne in posluži primernih sredstev, da zmaga.»

«Delavci Francije, Nemčije, Anglije, Amerike in vseh drugih držav! Če se borite proti fašizmu, se borite za lastno svobodo in dokažite svojim vladajočim slojem, da ne boste nikdar dovolili, da se razširi po drugih deželah gospodstvo samovolje in ubojstva kakor v Italiji. Živel junaški delavec Italije! Živela vzajemnost delavcev vseh dežel! Doli s fašistovskimi krvniki!» Podpisan je izvršilni odbor komunistične internacionala.

Kam drvi Europa?

Švicarski časopis «Revue de Genève» je naslovil na mnogoštevilne evropske mislece vprašanje, kakšna bo po njihovem mnenju bodočnost razruvanega in bičanega evropskega človeštva. Doslej so odgovorili že različni imenitni možje. Zanimivo je n. pr. mnenje velikega francoskega katoliškega pisatelja André Gide-a. Gide priobčuje pogovor med Evropejcem in Kitajcem, ki se močno čudi razliki med Evropo in Kitajsko. Kitajci živijo v miru in pokoju, ki je naravnost nepremičen, dočim se Evropa trudi, muči in napeja na vse načine, le da napreduje. Ta mrzlična gonja za civilizacijo vničuje polagoma Evropo, obenem pa načela najbolj razširjene evropske vere: krščanstva. Krščanstvo uči, da je treba sovražiti tako laži civilizacijo, dočim žrtvujejo Evropejci zanjo vse. Gide napoveduje konec današnji kulture, pa ne pove, kakšna bo nova.

Rektor univerze v Salamanki je mnenja, da more le prepored vere in prepored krščanstva rešiti zapadno kulturo.

Sirite Naročajte Berite „Goriško Stražo.“

Zanimiv članek Lloyd Georgea.

Bivši mogočni minister Anglije je poslal listu «Neue Züricher Zeitung» iz Španije, kjer se sedaj nahaja, članek o dolgovih Anglije do Združenih držav Amerike. Iz članka se prav lepo zrcali značaj Angležev in zato navedemo v Straži par značilnih odstavkov. Lloyd George piše:

«Vsled vojne je postal naš narod upnik dveh milijard pfund sterlingov, dolguje pa približno polovico te svote. Angleški davkoplačevalci se prav dobro zavedajo, da so se obremenili s to težko butaro dolgov v prvi vrsti zato, da so se plačale med vojno ameriške dobave na «naše zaveznike». Mi bi bili lahko plačali vse dobave, katere smo sami potrebovali, iz lastnega žepa, ne da bi se nam bilo treba zateči k ameriški vladi po posojilo.»

Sedaj pa je prišel čas plačila, Anglija mora vrniti dolgove Ameriki, zaveznikom se pa nič ne mudi, da bi vrnili denar Angliji.

«Poravnava računov» — pravi Lloyd George — «je vselej neprijetna reč, posebno med prijatelji. Nihče ne opozori rad prijatelja po sklepu kupčije, pri kateri sta bila oba v srčnem prijateljstvu vdeležena, da je treba plačati še «majhno diferenco». Od leta do leta odlašaj, predno ga opomniš na to neprijetno reč. In glej, prijatelj te prevari v tvojem pričakovanju. Niti najbolj rahlega migljaja ni od njegove strani, da se nekaj dolguje. Kmalu se zdi tako, kakor bi bila vsa stvar docela pozabljena. Tvoj prijatelj iztirjuje sicer od drugih neplačane račune z najhujšim poudarkom (glej Francoze na Ruskem!) in vsako zavlačevanje plačila ga hudo jezi. Toda njegova vest je slepa za dolgove, ki bi jih moral sam plačati. To je izkustvo, ki ga doživljamo žalibog dandanes.»

Vendar stoji na splošno začeslenje «Anglija kljub vsemu temu na štališču», — pravi Lloyd George — «da ima moralno dolžnost poravnati svoje inozemske obveznosti. Dolgovi do tujih dežel se morajo plačati. Nobena stranka se doslej še ni temu uprla in se tudi težko upre v bodoče. Anglija ima namen plačati zadnji vinar svojih dolgov brez mrmranja. Nihče naj ne trpi škode radi tega, ker je zaupal v kupčiji na angleško poštenost. Le na podlagi zaupanja cvete kredit. Ko bi to zaupanje zginilo, bi morali angleški trgovci in zato tudi angleški konsumenti plačevati žito, meso, bombaž in volno dražje, kakor plačujejo.»

«Amerika ima pravico do denarja, mi pa pravico, da ščitimo čast našega podpisa.»

Tako finančno moralo bi si lahko vzele vse ostale vlade za zgled.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

«In jaz se tudi spominjam živahnega fanta od takrat, ki je vedno tako veselo prepeval.

Kajpak je od tedaj poteklo že deset let, sinko moj. Toda saj si bil to ti, kajne?»

«Kot stojim tu pred vami, gospod Starr. Čeprav sem zamenjal svoj stan, sem pa le še ohranil svojo veselost. Ej, smeh in petje je pa le več vredno kof solze in vzdih!»

«Gotovo, Jack Ryan — no, kaj pa je zdaj s tabo, odkar ni več dela v rudniku?»

«Delam na pristavi v Melrosu, v bližini Irvine, grofija Renfeew, kakih štirideset milj odtod. Seveda je bilo tu lepše. Bolj mi je šel kramp od rok kot motika in brana. In poleg tega je bil v rovu tako lep odmev, da so se pesmi

vse drugače glasile kot tam zgoraj. Hočete obiskati stari rudnik, Gospod Starr?»

«Da, Jack», je potrdil inženjer.

«Vas pa ne bom zadrževal...»

«Toda povej mi, Jack», je vprašal Harry, «kaj pa te je pripeljalo danes k nam?»

«Hotel sem te obiskati», je odvrnil Jack Ryan, «da te povabim na veselico v Irvinu. Saj veš, da sem tu za godca. In peli in plesali bomo, da bo veselje!»

«Hvala ti, Jack, toda ne bom utegnil!»

«Ne?»

Veš, morda se obisk gospoda Starra zavleče in jaz moram potem gospoda vendar spremiti do Callandra.»

«No, Harry, naša veselica se bo vršila šele čez osem dni. Tako dolgo pa menda ne bo gospod pri vas.»

«Le obljubi, da prideš, Harry», je dejal inženjer.

«No, dobro, pridem, Jack», je odvrnil Harry, «torej čez osem dni se vidiva na veselici v Irvinu.»

«Pa ne pozabi!» je odgovoril Jack

Ryan. «No, zbogom, Harry, zbogom, gospod Starr. Tako zelo sem vesel, da sem vas spet videl in da morem svojim prijateljem kaj povedati o vas. Nikdo vas ni še pozabil, gospod inženjer.»

«In jaz imam tudi še vse v živem spominu», je pristavil James Starr.

«Ostani mi zdrav, Jack» se je poslovil Harry in še enkrat podal prijatelju roko.

Jack Ryan je kmalu izginil, veselo prepevaje v višini rova.

Četrť ure kasneje sta stopala Starr in Harry srečno po zadnjih deščicah lestve nizdolu in stopila na tlak najnižje ravni, ki tvori temelj yarow-jame.

V teh galerijah je vladala zdaj neprodna tema, ki so jo včasih razsvetljevale luči rudarjev ali pa električne žarnice, ki so jih začeli uporabljati v zadnjih letih. Toda zdaj je bilo tu gluho kot v rogu in o prejšnjem šumnem življenju ni bilo niti sledu.

«Ali se hočete odpočiti, gospod Starr?» je vprašal mladenič.

«Ne, sinko moj», je odvrnil inženjer, «rad bi bil že na domu starega Simona.»

«Pojdite za mano, gospod Starr, peljal vas bom jaz, čeprav mislim, da bi tudi brez luči našli pot po tem temnem zavitem hodniku.»

«O, gotovo, saj imam ves načrt rudnika še v glavi.»

Harry je šel naprej in držal svetiljko visoko, da bi bolje svetil inženjerju. Visoki rov je skoro nalikoval stranski ladji mogočne cerkve. Potnika sta zadrževala še na proge pri tračnicah, ki so ostale še iz onih časov, ko je bilo obratovanje v polnem teku.

Komaj sta šla kakih petdeset korakov, kar je padel tik pred inženjerja velik kamen.

«Pazite se, gospod Starr!» je vzkliknil Harry in prijel gospoda za roko.

«Saj je bil samo kamen, ki se je odtrgal, Harry. Ti stari zemeljski skladi nad nama pač popuščajo...»

«Gospod Starr», je skočil Harry inženjerju v besedo, «meni pa se je zadelo, kot da je ta kamen nekdo vrget... neka človeška roka...»

DNEVNE VESTI.

Davek na slovenke in nemške napise?

Na predlog finančnega ministra je ministrski svet sklenil, da se naloži poseben davek na napise v tujerodnem jeziku. Ako smatra vlada tudi slovenski jezik za tuj jezik, bodo morali Slovenci plačevati davek za vsak napis v materinem jeziku.

Zaroka kraljičine Jolande.

Najstarejša hči italijanskega kralja princesinja Jolanda se je zaročila z nekim grofom iz Torina, ki se imenuje Calvi in je znan kot zelo dober jahač. Vsak je pričakoval, da se lepa kraljičina Jolanda gotovo zaroči s kakim princem, pa se je zaljubila v grofa. Calvi je stotnik pri konjenici in se vdeležuje vseh velikih konjskih dirk. Tako je bil lansko leto v Londonu, kjer se je vršila velikanska dirka v pričujočnosti angleškega in italijanskega kralja. Med gledalci je sedela tudi Jolanda in se zaverovala v spretne nega italijanskega jezdeca. S tem je bila stvar zapečaten. Stotnik Calvi je odnesel že mnogo prvih daril, toda to darilo je bilo najboljšo. Pretekli ponedeljek se je praznovala zaroka. Kralj in kraljica sta povabila grofa Contija in na kosilo in ko je zvedel Mussolini o zaroki, je prihitel tudi on in čestital Jolandi in njenemu zaročencu. Popoldne ob 4. uri so imeli malico in plesali v kraljevi palači. Navzoči so bili vsi dvorni dostojanstveniki, kraljevi sorodniki in najvišje plemstvo.

Grof Calvi je star 36 let in se je v vojni odlikoval. Bil je tudi ranjen. Princesinja Jolanda ima 21 let in 7 mesecev, ker je rojena 1. junija 1901.

Aretacije po vsej državi.

Vesti iz vseh mest poročajo o aretacijah komunistov. «Piccolo» pravi, da so v Anconi aretirali 40 oseb, mnoge v Firenzi, v Genovi, Turinu. «Lavoratore» poroča o aretacijah v Livornu, Pisi, Sarzani, Neapolju, Bolonji, Bari, Vidmu, Paviji in v nešteti mestih.

240.000 lir.

V Rimu so aretirali komunisto Bordigo, ki so mu našli v žepu 240 tisoč lir. Pravijo, da je bil to predujem iz moskovskega zaloga v svrhu, da se vzdigne revolucija proti fašistovski državi.

Davek proti jetiki.

Zdi se, da namerava vlada pritiskati na župano, da si osnujejo konsorcije proti jetiki. Ti konsorciji bi se financirali takole: občine naj bi začetkom dale konsorciju po 15 stotink na osebo, nekaj naj bi prispevala država, nekaj država. Mi pa pravimo: prepovejte plesov, pijančevanje zabranite, pa ne bo treba konsorcija.

Natečaj za slikarje.

Ustanova «Opera di soccorso per le Chiese rovinate dalla guerra», ki ima svoj urad v Banetkaku, Palazzo Patriarcale, je razpisala natečaj za oltarsko liko krščanskega pesnika, svetega Venenzia Fortunata, ki se postavi v cerkev v občini Valdobbiadene pri Trevisu. Informacije in razglas natečaja daje mons. Giovanni Costantini, ravnatelj ustanove. Slikar, ki mu bo prvenstvo pripoznano, dobi nagrado 20.000 lir. Takoj drugi za njim dobi dar 2000 lir. Načrt je vložiti do 31. marca.

Kraljičina Jolanda

se poroči majnika, tako pišejo rimski dnevniki. Pišejo tudi o silni ljubezni kraljičine do svojega naroda in jezika. Pred meseci ji je neka dvorska dama pokazala časopis, ki je poročal o morebitni zaroki kraljičine z nekim angleškim princem. Kraljičina je odgovorila: «Kako bi mogla jaz živeti na An-

gleškem? Ne morem živeti brez italijanskega solnca!» Čez nekoliko tednov ji je druga prijateljica namignila vest o morebitni poroki s tujim princem, in Jolanda je odvrnila: «Jaz sem Italijanka in hočem Italijana poročiti.» Vse časopise zelo laskavo omenja te besede in mi se mu pridružujemo. Naj bi kraljičina našla posnemalke pri vseh narodih, tudi pri naših dekletih!

Delo, komunisti in aretacije.

V zadnji številki smo sporočili, da sta bila ob preiskavi prostorov dnevnika «Il Lavoratore» zaprta oba urednika «Dela», g. Josip Pertot in pa svetovivanski dijak Vladimir Martelanc. Na kvesturi so ju z drugimi izpraševali in v torek so ju odpeljali v zapore via Coroneo, kjer se nahajata vsak v posebni celici. Da se ta aretacija razume, je treba le prečitati manifest tretje internacionale, ki ga priobčujemo na prvi strani. Poleg splošnega manifesta so slov. komunisti baje izdali še poseben oklic, ki da se pričinja z besedo «Bratje». Čim bomo izvedeli kaj podrobnejšega, bomo čitatelje obvestili.

Juraga in Bercé.

Prvi je komunistični občinski svetovalec v Trstu, drugi voditelj komunistične mladine na Primorskem. Oba je policija zaprla.

Kaj je z aretiranimi komunističnimi učitelji?

Poročali smo že, da je pozaprla vlada učitelje Hreščaka, Pahorja in Malalana. Kakor čujemo, so te dni prepeljali orožniki učitelja Hreščaka in Pahorja iz komenskih, oziroma sežanskih zaporov v Trst. Učitelja Malalana so bajé izpustili na svobodo. Ne vemo sicer, česa sta učitelja Hreščak in Pahor obdolžena, toliko pa vemo, da je vlada obema ustavila s 1. februarjem plačo. Ali se reš sme ustaviti učitelju plača na podlagi gole aretacije in brez disciplinarne preiskave?

Komunistični kongres v Pragi.

Češkoslovaški komunisti imajo kongres. Letos je organiziranih 132 tisoč, lani jih je bilo 254 tisoč. Kongres je izrekel simpatije za ruske sovjete, za rusko delstvo, ki je v francoskih kreppljih. Brzojavke so prejšeli zborovalci od avstrijskih, italijanskih in norveških komunistov.

Krajevna imena na Primorskem.

Kraljeva kovalnica v Rimu je dobila nalogo, da čimprej izkuje pečate, da se razdelijo med pošne urade novih pokrajin. Radovedni smo, kako se bodo uradno glasila imena naših slovanskih krajev.

Da se razbije naša enotnost.

Advokat dr. Pisenti v Vidmu je eden izmed fašistovskih komisarjev. Mussolini je imenoval za vsako deželo enega. Ti komisarji so nekaki zaupniki prvega ministra in mu od časa do časa poročajo s položaju v dotični deželi. Tako poročilo se je vršilo pred kratkim v Rimu. Dr. Pisenti je povedal, da pristopajo Slovenci v fašiste in da se na ta način razbije slovanska enotnost na vzhodni meji.

Novodobna dostojnost.

V soboto ob 10. uri zvečer je v S. Michele Agliana vdrlo 20 mladeničev v župnišče in sililo župnika, da gre ven. Ker je to odkonil, so zahtevali, naj pije olje. Tudi to je odločno odklonil. Ker so bili odločili, da mora piti, a je župnik sklenil nasprotno, je prišlo do tepeža, med katerim se je polilo olje na obleke mladeničev. Natto so imeli sejo in so sklenili, da župnika ne ubijejo, ampak da ga natepejo. To so izvajali toliko časa, dokler se župnik ni zgradil in obležal na tleh.

Vizum se odpravi

za potovanje na Reko. Tako je sklenjeno med Rimom in Reko. To velja za tja ali nazaj. Seveda pa treba na zahtevo varnostnih organov pokazati kljub temu kak potni list ali dokument, da se istovetnost osebe dokaže. Kdaj se uredi tako tudi potovanje v Avstrijo in Jugoslavijo?

Papež predvideva vojno.

(Rim, 6. februar)

Angleški zastopnik pri Vatikanu je izročil sv. očetu poverljivo pismo in ob tej priliki je papež, govoreč o nevarnem položaju Evrope, rekel tudi tole: «Ako je že nova vojna neizogibna, naj države gledajo nato, da se grozodejstva zadnje vojne preprečijo in da se vrši vojna le med vojaki ter se ne raztegne na ostalo prebivalstvo.»

Kako ščiti najemnik svoje pravice?

Povedali smo že v Straži, da mora hišni posestnik naznaniti *pismeno* najemniku, če hoče odpovedati stanovanje, oziroma zvišati najemnino. Najemnik ima pa, kakor sme že rekli zadnjič, 14 dni časa, da vloži pritožbo proti gospodarju pri rabsodišču.

Kako naj vloži najemnik pritožbo? Zelo enostavno. Podaš se na sodnijo in tam dobiš list, podpisan od sodnega uradnika. Nanj napišeš ime in priimek in naslov stanovanja hišnega posestnika. Nato napišeš na list vrok pritožbe: «Sem protivem odpovedi.» ali pa: «Ne sprejemem previsoke najemnine.» Končno napišeš na list še svoje ime, svoj priimek in svoje stanovanje ter datum.

S tem je stvar končana. Prošnjo kolekuješ s kolcem 10 vinarjev.

Pristojbina za postopanje pred rabsodiščem.

Če plačuješ manj kakor 100 lir mesečne najemnine, odšteješ na sodniji 6 lir. Za najemnino, ki znaša 100 do 250 lir na mesec, plačaš 12 lir. V vseh drugih slučajih moraš odšteti 24 lir. Te svote mora plačati najemnik vnaprej, ko vloži pritožbo. Kupiti mora kolke in jih prilepiti na vlogo. Na sodniji uradnik kolke vniči, s tem da se manje podpiše in pristavi dnevko (datum).

Ko izda rabsodišče končno rabsodbo, določi obenem, kdo naj plača pristojbino in vse druge sodne stroške. Če zmaga najemnik, mora plačati seveda gospodar stroške in vrniti najemniku denar za kolke.

Kako se vrši postopanje?

Gospodar in najemnik se morata zglasiti *osebno* pred rabsodiščem. Le v slučaju opravičenega zadržka, ju sme zastopati oseba, ki je v to opravičena in ima redno pooblastilo. Gospodar se ne more pismeno zagovarjati.

Sodba rabsodišča je končno veljavna. Proti njej se ne moreš pritožiti nikamor.

Rabsodišče mora določiti, če so imeli gospodarji prav, da so najemniku odpovedali stanovanje ali zvišali najemnino. Vpoštevati mora pri tem položaj obeh strank in imeti ozir na krajevne stanovanjske razmere.

Kdaj mora stranka zapustiti stanovanje?

1.) Tedaj, ko hišni posestnik dokaže, da potrebuje stanovanje zase, za svojo družino ali za sorodnike do drugega kolena. Če gre za poslopja, ki so jih zidala podjetja za svoje uslužbence (delavce ali uradnike), se štejejo uslužbenci k družini.

2.) Če najemnik ne vporablja hiše za stanovanje, temveč za kake druge namene.

3.) Kadar ima najemnik v občini kako drugo stanovanje. Načelo je sledeče: nihče ne sme imeti v isti občini dve stanovanji.

Ob smrti postelji:

ministrstva za nove pokrajine stojimo. To ministrstvo je imelo glavno nalogo obnoviti porušene dežele.

Društvo videmskih trgovcev

se je sestalo 6. t. m. in je ob tej priliki poslalo goriškemu društvu bratske pozdrave. Koga ne bi ti bratski pozdravi ganili?

Osem milijonov lir

so prinesli poviški poštnih pristojbin v državno blegajno. Tako je sporočil poštni minister.

Obvezno zavarovanje.

Minister Cavazzoni je izdelal zakonski načrt po katerem bodo poljski delavci obvezani, da se zavarujejo proti nezgodam pri delu.

4.) Kadar najemnik ne zadosti svojim dolžnostim: bodisi da ne plačuje najemnine pravočasno ali pa v istem znesku, kakor je bilo dogovorjeno, bodisi da vporablja stanovanje drugače, kakor se je bil zmenil z gospodarjem.

5.) Kadar najemnik ne prebiva v stanovanju ali ga je dal v podnajem. Izvzeti so slučajji, ko je najemnik le začasno odsoten.

Rabsodišče more tudi dovoliti, da ostanejo v stanovanju podnajemniki, ako jim najemnik prepusti pohoštvo. Rabsodišče določi lahko tudi znesek najemnine za podnajemnika.

V vseh omenjenih petih slučajih svetujemo najemnikom, da ne vložijo tožbe proti gospodarju. Kajti pred rabsodiščem gotovo propadejo. To naj si bralci Straže zapomnijo, da ne bodo imeli nepotrebnih stroškov.

Prosvetna zveza

Društva in pevski zbori pozor!

«Prosvetna Zveza» je začela izdajati tudi svoje publikacije. Ker je sedaj za naše prireditve posebno opazati pomanjkanje kupletov, je sedaj izdala prvo serijo kupletov. Sledile bodo še druge serije. Sedaj so na prodaj v Knjigarni K. T. D. sledeči kupleti:

1. Vinko Vodopivec: SVARJENJE.

Saljiva pesem za troglasni ženski zbor.

2. Vinko Vodopivec: VINO INOJ VODA.

Kuplet za dvoglasen zbor in dva srednja glasova.

3. *** ZLATI ČAS.

Kuplet za en glas s klavirjem.

VSI TRIJE KUPLETI V ENEM ZVEZKU STANEJO 1.50 L.

1. Vinko Vodopivec: GOSPODIČNE IN DEKLETA.

Kuplet za ženski zbor.

STANE 70. VINARJEV.

KDOR NAROČI VSE SKUPAJ PLAČA SAMO 2 LIRI.

Pozor! Uprava „Goriške Straže“ se nahaja od torka (6. t. m.) nadalje v via Mameli (prej via Scuole) št. 5, I. nadstropje. Ali se še spominjate, kje je bila včasih trgovina Hedžet & Koritnik? Ali veste, kje je tajništvo „Edinosti“, „Kmečko delavskih zvez“? Tam, v isti hiši je tudi uprava našega lista. Le dobro si zapomnite ulico in številko, pa takoj še enkrat **Pozor!** zgoraj preberite!

Kaj je novega na deželi

Štandrež.

Dragi gospod urednik!

Pri nas hočejobiti vsi humoristi in čak na palci ima posebno predalo za Štandrež. To je odveč. Občinstvo se kar boji kaj napraviti, ker se vse vprek kritizira. Humoristični list ne sme sprejemati dopisov od vsakega lenuha, pritepenca, ampak rešati dopise.

Dve nesreči sta se pripetili pri nas v soboto zvečer 19 t. m. je 76 letna stara Terzija Nanut šla iz kuhinje v prvo nadstropje, da bi legla spat. Mesto vrat v spalnico, je odprla po pomoti vrata na hodnik, ki pa še ni narejen. Padla je naravnost na kamen in je še tisto noč umrla v goriški bolnišnici. Kakor da bi slutita smrt, je tisto jutro prejela sv. zakramente. Bila je vzorna žena. Naj v miru počiva!

Dne 23 t. m. je ob 9.30 zvečer zgorela baraka in vse orodje in precej izgotovljenega pohištva, ki je bilo last mizarskega mojstra Ludvika Brajnika. Škode je 30.000 lir, za katere je bil lastnik zavavovan.

Črniče.

Mari mislite, da spimo? Kaj še! 31-XII 1922 smo obnovili S. K. I. društvo, ki je bilo ustanovljeno že osmega leta. Sedaj živo deluje. Uredili si je društveni dom, ki je pogoj za živo društveno delo.

Kamnje.

Pretresljivo vest vam sporočamo iz Skri l. 40 letni Alojzij Bratina se je hudo opek in je po kratkih, a hudih mukah umrl. Vzrok je bil najbrže nesrečni alkohol. Ljudstvo, spreglej vendarenkrat in spoznaj v alkoholu svojega največjega sovražnika, ki zahteva toliko človeških žrtev!

Pri nas tarnamo venomer, kam bomo z vinom. Ne vsak zase, ampak složimo se, skupno storimo kakšen korak. Zadrugištvo naj se obudi pri nas!

V društvu smo ustanovili telovadno skupino, za katero se fantje zelo zanimajo. Rojaki! V združitvi je moč. Kulturno se združimo izobr. društvu, gospodarsko v zadrugah, strokovno in stanovsko pa v Kmetско delavski zvezi!

Steuerjan.

Pustno življenje je pri nas jako veselo. Popevajo tuje pesmi, plešejo tango po ce. le noči. Zlasti se to spodobi tistim dekletom, ki se znajo lepo zvijati, kakor se njih družine doma zvijajo od mizerije. Po plesih in drugih zabavah ne manjkajo klofute. Zivelci starši!

Prosvečno društvo

v Steuerjanu čuti dolžnost, da se najpri-srčneje zahvali mizarjem stavbene zadruga v Steuerjanu, in posebe g. Boštjanu Hledeju, Ivanu Rožiču, Juretiču za darovane mizarske irdelke.

Odbor Prosvetnega društva.

Kojsko.

V nedeljo, dne 28. prosinca se je vršila pod vodstvom g. šolskega voditelja šolska veselica v prid ubogim šol. otrokom. Pričetek je bil ob dveh in pol. Šolska soba je bila dobro obiskana. Vse je z velikim veseljem čakalo na mlade igralce. Reči moram, da se je šol. mladina izkazala že pri prvi točki. Ko je pa prebila strah, so igrali vsi izvrstno. Več točk je morala mladina ponavljati. Gledalci so imeli tudi pri enodejanki «Kaznovani šaljivec» mnogo zabave. Z uspehi naše dece smo torej zelo zadovoljni. Stariši otrok pa niso pokazali velikega zanimanja, ker se jim je zdelo, da ho šlo vse le «otročjim potom». Toda kar je naša deca pokazala v nedeljo, je bilo nekaj zelo resnega. Izražamo go šol. voditelju, sotrudniku in deci naj-toplejšo pohvalo. V slučaju slične prireditve upam, da se gotovo vsi odzovete in pokažete zanimanje za to kulturno delo.

Kojščan.

Iz Štanjela.

Društveno življenje pri nas se že delj časa ne giblje. Oblasti nam ne dovoljujejo nikake prireditve. Zato imajo društveniki zelo malo veselja do društva. Edino, kar deluje, je naša mala knjižnica. Manjka nam pa pravega voditelja. Žal, ko imamo tako lepe prostore za zimske in letne prireditve. Želimo, da bi se s časom uredničil pregovor našega narodnega boritelja, ki nam je nekoč rekel: Štanjel biser glasa, Štanjel biser Krasa! Z vinsko kupčijo gre tudi pri nas počasi. Vina imamo v Štanjelu še dosti. Torej kupci, vipavsko vino prve vrste!

V šolskem oziru tudi pri nas napredujemo. Imamo namreč dvojezično slovensko-italijansko šolo. Če bo šlo tako naprej, ne bodo otroci, ko zapustijo šolo, znali ne slovensko ne italijansko. Kam pridemo po tej poti? Zadrugištvo bi mogli pri nas precej oživiti. To pa edino le potom organizacije Kmet-delavske zveze. V gospodarskem oziru bo za nas in okó. lico velike koristi nova žaga na motor, ki jo je napravil gosp. Jakomin. Čelimo, da bi nam po možnosti napravil električno razsvetljavo, kot je to napravil gosp. župan Žigon v Komnu.

Našega gosp. brigadirja zelo bode slovenski napis na kapelici presv. Srca Jezusovega. Že večkrat se je zelo jezil in zahteval, da se mora napis nadomestiti z italijanskim. Ne vemo, kako bo to on napravil. Tudi s fanti zelo grdo postopa. Počasi gospod brigadir! Naše ljudstvo je mirno, toda kakor vi z nami tako mi z Vami.

Iz Svetega pri Komnu.

V naši vasi imamo, čeravno se malo oglašamo, vedno kaj novega. Pred nedavnim časom smo dobili nove zvonove, ki pa niso še na novem popravljenem stolpu. Lansko leto smo ustanovili tudi zavarovalnico za govejo živino, ki je po enem letu obstanka imela že nekaj prihranka. To gospodarsko društvo je bilo potrebno, ker so se dogajale vedno nesreče, kajti vojna je pustila mnogo železnih drobcev po pašnikih. Želimo, da bi tudi v čitalnici ali društvu slišali kakšno predavanje ali kaj lepega. Imamo tudi novo godbo, ki se je v kratkem času zelo razvila in že lahko nastopa. Želimo, da bi nam vedno služila le v korist in zabavo.

Smrti že dolgo časa nismo imeli nobene. Hvala Bogu, da smo tako trdni. Naš cerkveni zavetnik sv. Tilih nam je letošnji pust prinesel malo novega. Upamo, da nam v bodoče kaj več.

Tolmin.

Fašisti so te dni ljudi ustavljali, preiskovali kakor finančar kontrabandirja. Iskali so bloke «šolskega društva», ki so jih baje prinesli srednješolci iz Idrije in iz Jugoslavije. Kakor da bi ne imeli dovolj orožnikov. Ali vlada zakon v državi ali samovolja privatnikov? Slednjič so poklicali k sebi g. Gabrščeka in g. Bačistutija, ki so ju po nepotrebnem zadržavali, ko imata itak dovolj dela. G. Bačistuti je gospodom pokazal Mussolinijevo glasilo «Il Popolo d'Italia», ki je pisal, da nabiranje za «šolsko društvo» je stvar dobro delnosti in da torej ni v tem nič protidržavnega. S tem je bila Bosna mirna.

Poljubinj.

Gibamo se, da je kar veselje.

Naša mlekarna deluje po obnovitvi. Tudi društvo deluje. Ustanovili smo knjižnico, ki ima 100 knjig. Čitalnica ima Stražo, Edinost, Slovenca, Mladiko. Pridno bero fantje in dekleta. Naš član Ivan Rejc se je poročil z Marijo Kenda. Bilo srečno!!

Vošče.

V torek 30. jan. je prišel v naše društvo predsednik «Pr. Zv.» in nas je v svojem govoru navdušil za resno prosvetno delo. Naš predsednik g. Manfreda nam je podal nekoliko koristnih mišljajev o vojni odškodnini.

Seia.

Tudi naša Danica se je zopet prikazala v sredo dne 31 jan. Skoraj vsa mladina se je zbrala in poslušala z zanimanjem predavanje preds. «Pr. Zv.» in izvajanja g. Kodermaca o vojni odškodnini. Po dolgem času smo zopet enkrat zapeli s celim srcem narodno pesem. Ogenj, ki gre po deželi, bo tudi naše društveno delo obudil in nas vsestransko povzdignil.

Z Loma.

Tudi pri nas delamo na kulturnem in gospodarskem polju. Na novo ustanovljena mlekarska zadruga pridno deluje. Polja so povečini popravljena, kmalu bodo tudi hiše. Izobraževalno društvo je priredilo nekaj veselice ter nam je otvorilo čitalnico in knjižnico. To je tiho delo, ki pa gotovo rodi sadove ob svojem času. Z veseljem pozdravljamo vsak pojav resne izobrazbe. Zeleti bi bilo, da bi se tudi pri nas ustanovila kmetско delavska zveza, ki edina more kaj storiti, zakaj samo v složnem delu moremo kaj doseči. «V nas samih je rešitev», to velja danes, ne iščimo je od zunaj. Delajmo za kulturni in gospodarski napredek!

Iz Cerkna.

Kaj je novega pri nas? Pust je prinesel par porok in drugega veselja na izbiro. Tako tudi veselico našega izobraževalnega društva.

Na svečnico smo ustanovili «Pevsko in glasbeno društvo». Za predsednika je izvoljen g. Vaclav Tušar. Našemu g. kaplanu A. Krapežu je umrl oče. Težak udarec za blagega gospoda. V pondeljek je obiskala smereno izmed najbolj znanih cerkljanskih družin. Po dolgi bolezni je umrla žena g. Augustina Breliha, enega najstarejših Cerkljanov in daleč okrog poznanega strojarskega mojstra in posestnika. Drugače ni posebnih novic.

Iz Otaleža.

V nedeljo dne 4. februarja smo imeli pri nas gledališko predstavo s predavanjem odposlanca «Prosvetne Zveze» iz Gorice. Igrali smo Medvedovo igro «Stari in mladi». Predavatelj je govoril o kulturnih nalogah družine in društva. Dvorana je bila natlačena poslušavcev, ki so sledili z vidnim zadovoljstvom predavatelju in igravcem. Bil je to res lep dan za Otalež posebno pa še za društvo. Pri sročkanju je marsikdo sprejel svoj dobiček.

Iz Planine pri Cerknem.

Splošen glas, ki ga uživajo naši igralci, o svojih igvalskih smožnostih je dne 4. februarja dobil novo podlago. Imeli smo predpustno veselico in šaljivo svečkanje, ki je privabila vse polno gostov, ki so preživeli lep popoldne sredi naše vasi.

Iz šentviškogorske planote.

Vsled dopisa «Iz šentviškogorske planote», kateri je bil priobčen v Vašem listu dne 25. 1 t. i. (št. 8.) sumničijo poštni uslužbenci na Slapu, da smo podpisani poslali inenovani dopis. Ker pa to nikakor ni resnica, prosimo, da priobčite erjavo, da podpisani nismo poslali gori imenovanega dopisa.

St. Viška gora, dne 5-2-1923.

Ema Prvanje - Ciril Drekonja
Feltrin Janez

Sv. Križ — Vipavsko. K. S. I. D. Sv. Križ priredi okrog velike noči Finžgarjevega «Divjega lovca».

Društveni povski zbor je pod pevovodjem g. Cigojem prvič nastopil s peto sv. mašo na svečnico dne 2. 2. t. l. — v farni cerkvi. Pevci in pevke le tako korajžno po začetni poti!

Sv. Križ — Vipavsko. Dne 28 januar t. l. je po kratki mučni bolezni preminula Karolina Fokuč, mati petih ml. otrok — od pogrešanega očeta. Iskreno sozalje družini

Iz Kmetско-delavske zveze.

Socialnega tečaja K. D. Z. v Gorici se je vdeležilo nad 60 fantov iz dežele. Vztrajnosti in ljubezni naših fantov se moramo čuditi.

Na podlagi strokovnih predavanj so se sklenile sledeče resolucije:

1.) K. D. Z. naj poskrbi, da se naši živinorejci organizirajo v živinorejskih zadrugah. K. D. Z. naj sestavi pravila za te zadruga.

2.) Ustanovi naj se v Gorici vnočevalnica za živino.

3.) Stopiti moramo tozadevno v dogovor z Zadrugno zvezo v Gorici.

Namen živinorejskih zadrug naj bi bil:

a.) vnovčevati živino in njene produkte;

b.) organizacija skupne paše na planinah, da se olajša posestnikom delo in omogoči cenejše vzdrževanje živine ter se ohrani ista bolj zdrava.

c.) voditi rodovnik, s katerim se spodbujajo živinorejci, da gojijo vzorna plemena ter se povzdigne kupčija živine za rejo.

d.) otvoritev mlekaren v okolišu zadruga, da se omogoči zbiranje mleka in izdelovanje dobrega mleka in sira.

e.) zavarovanje živine proti nezgodam in poginu.

4.) K. D. Z. naj deluje na to, da se v vseh slovenskih občinah ustanovijo posredovalni uradi, ki jim je namen. izstrebili ali vsaj omejiti pravdarstvo med našim ljudstvom.

5.) K. D. Z. naj posreduje pri merodajnih organizacijah, da se priredijo in izdajo slovenski prevodi občinskega ter deželnega italijanskega zakona, kakor tudi drugih zakonov in naredb, ki se nanašajo na občinsko upravo.

6.) K. D. Z. naj skliče v Gorico čim prej gospodarsko enketo, ki naj bi proučila organizacijo nakupa in prodaje v naši deželi.

7.) V vseh občinah naj se ustanovijo propagandni odbori za naš tisk.

Podpisano tajništvo se na tem mestu zahvaljuje vdeležencem, da so vztrajno in z največjo pazljivostjo obiskovali tečaj. Pozivlja jih, da mu v teku enega meseca pošljejo poročilo o socialnem tečaju K. D. Z. pod naslovom: «Kaj sem se naučil na socialnem tečaju K. D. Z. v Gorici?» Najboljše poročilo se objavi v listih. Vdeleženci, ki napravi najboljše poročilo, dobi v nagrado lepo, strokovno knjigo.

Vdeležence tečaja pozivljamo na tem mestu še enkrat, da ustanovijo v svojih občinah nemudoma skupino K. D. Z., aho še ni do danes ustanovljena.

Tajništvo K. D. Z. se najljudneje zahvaljuje vsem predavateljem za njihov trud in požrtvovalnost. Naproša jih tudi za sodelovanje pri tečajih, ki se bodo priredili po različnih okrajih.

—:—

Skupini K. D. Z. v Bovecu: Vaše pi-smo smo prejeli dne 30. januarja. Odogovor dobite v kratkem.

Tajništvo K. D. Z. pozivlja vse skupine, da mu pošljejo sezname odbora in članov, da bo izpolnilo za člane izkaznice. Opozarjamo vse člane K. D. Z., da že deluje njen pravni oddelek vsak četrtek od ene in pol do 3. ure popoldne in vsako nedeljo od 10 do 12 ure dopoldne.

Tajništvo K. D. Z. v Gorici.

V vsako slovensko hišo
„Goriška Straža“

MESTNE NOVICE.

Odprava našega jezika na sodnji.

Na deželnem sodišču je odvetnik Tonki zagovarjal štiri slovenske obtožence. Sretnik Vinci je prepovedal rabo slovenskega jezika. Na protest drja Tnklija se je sodni dvor posvetoval in «odredil», da je sodni dvor dopustna raba samo italijanskega jezika. Naš jezik so označili za tuj jezik na tej zemlji.

Pripominjamo, da je to kulturen škandal, ki vpije do neba. To je tudi sodelovanje, o katerem govorijo! Kako bo to «odredbo», branila «Nova doba», ki je dosedaj se hvalilase, kar se je proti našemu ljudstvu storilo?

Kraljeva komisija za novo Furlanijo.

Vsak hip bo razpuščen videmski deželni zbor. S kraljevim dekretom bo imenovana komisija, ki bo vodila posle do rednih volitev, ki bi se glasom postave morale vršiti v teka 90 dneh. Glasilo ljudovcev. «Il Friuli» piše, da bo komisija obstojala iz petih članov: 4 za Videmsko, 1 za Gorizsko. Predsednik bo baje videmski prefekt Lops, ki mu bosta pridružena fašista dr. Pisenti, železničar Ravazzolo, agrarec prof. Tullio in senator Bombig ali vitez Pascoli.

Odrto pismo na goriškega okrajnega glavarja Piomarta

je naslovljeno v včerajšnjemu «Corriere di Gorizia» brezposelni Romolo Arnaldi. Pismo se tiče plesa in gospodičen uradnic. Arnaldi trdi, da mnoge uradnice neumnjeno zapravljajo denar za razkošne obleke, ki jih rabijo na plesih. Zato pravi: te gospodične zapravljajo denar, ki so si ga prislužile od erarja, dočim so mnogi moški brezposelni in bi potrebovali isti denar za vzdrževanje svojih družin. Arnaldi želi, da se ohranijo v službi le tiste ženske, ki uporabljajo denar v družinske potrebe, a se odsloviijo vse, ki denar trativajo; na mesto teh naj se postavijo brezposelni očetje. Pravi končno, da je takih

DELAVSKI VESTNIK

Kaj pravi komisar železnic.

Visoki komisar za železnice poslanec Torre je imel te dni sestanek s časnikarji in jim je pri tej priliki razložil program, ki ga hoče izvesti na železnicah. «Prva resnično neodložljiva dolžnost je bila, poklicati železničarje k disciplini. Železniška služba se je znatno zboljšala. Tudi občinstvo to že opaža. Železnice prihajajo točno do svojih ciljev. Tatvine so se zmanjšale in trdno upam, da iztrebim to grdo rastlino. Odsloviti moramo vse osebe, ki je nezmožno. Pri odstavljanju železničarjev bomo postopali z neupogljivo energijo, toda tudi z nepristransko pravičnostjo. Mal urad, sestojč iz nesumljivih oseb, ki se ne vdajajo nobenemu vplivu in nobenim pritiskom, bo proučil vse predloge o odpustitvi osebja, in sicer najnižjega in najvišjega in bo poročal o vsem komisarju. Fašistovska vlada bo vrgla ven slabe, toda ščitila obenem dobre. Udariti moramo nesposobne in lenuše. Tudi na moralno nesposobne se bodo ozirali. Moralno nesposobni so nevarni in prevratni elementi, ki so podpirali stavke in izpodkopavali s sovražnim srcem disciplino železničarske družine.» To so seveda — po

gospodičen nešteto pri hipoteknem zavodu, pri davčnem in carinskem uradu in pri županstvu ter na glavarstvu.

„Il Corriere di Gorizia“

od torka piše, da bodo Slovenci uživali vse pravice, ko bodo zares odkriti patriotje. Naj bo «Corriere» odkrit in naj odgovori na vprašanje: zakaj je bilo v Istri za tvorjenih nad sto slovenskih ljudskih šol? Zakaj bi ne imel slovenski kmet pravice, da bi se na sodišču v svojem jeziku razgovarjal s slovenskim sodnikom brez tolmača, kakor to izrecno zahteva Corriere od pondeljka. Povejte enkrat jasno in brez ovinkov, kakšne jezikovne pravice nam priznate?

Klofutanje slovenske dijakinje v Gorici.

V torek dopoldne so se učile tri slovenske dijakinje trgovske šole v Gorici v ljudskem vrtu. K njim je pristopil C mladi gospodič italijanskega rojstva mladi gospodič italijanskega rojstva mladi gospodič italijanskega rojstva mu je ena odgovorila. Nato se je podal mladi gospod k spomeniku Petra Zoruttija. Kmalu se je vrnil k slov. dijakinjam in eno začel nagovarjati. Di-jakinja ga je zavrnila: Ne poznam Vas in Vas prosim, da me pustite pri miru. Gospodič se je razkačil ter jo začel pretepati po obrazu, glavi in hrbtu. Slov. dijakinja mu je rekla: «Do danes vas nisem poznala in vas nisem mogla imenovati neumnega. Sedaj pa imam vso pravico izjaviti, da ste neumen in surov, ker ste se s pretepanjem spravili na gospodično, ki vas niti ne pozna. Gospodič se je še bolj vznemiril in začel zmerjati slovenske dijakinje: «Gorjanke, «schiave», v šolo pojdite, da se naučite olike.»

Ves prizor se je vršil v najlepšem goriškem solncu in pred mnogoštevilnim občinstvom. Do danes smo mislili, da so v nevarnosti samo slovenski možje in fantje. V bodočnosti se bodo morale varovati pred pretepanjem tudi mlade slovenske gospodične.

misli Torreja — vsi socialisti in komunisti.

Na vse načine bomo skrbeli, da dobi vsak strojevodja lastno lokomotivo. Stari železničarji so ljubili in negovali svojo lokomotivo kakor svojo lastnino.

Pri novi ureditvi bodo imeli prednost bivši bojovníki. Kaj se bo pa zgodilo v novih pokrajinah, kjer ni bil skoro nihče med vojno v italijanski armadi? Ali naj se kaznujejo vsi ti možje? Ali ni dovolj, da je železničar sposoben, priden, zanesljiv? Vsak pameten človek ve, da je za ureditev železnic to edino merodajno.

Davek na delavske plače.

Vlada je uvedla kakor znano poseben davek tudi na delavske plače. Davek se pobira po navadi tako, da odšteje podjetnik pri izplačevanju mezde davek in si ga pridržijo za financio. Nastal pa je med delavci in delodajalci ponekod spor, ali naj se zaračuni in odtrga davek od celotne plače ali naj se pa odštejejo prej prispevki za bolniško blagajno, nezgodno zavarovanje itd. in zaračuni davek šele od tega, kar po tem ostane od plače. Samo ta zadnji način je pravičen in odgovarja zakonu. Pazite zato delavci, da vas gospodarji ne namažejo.

Sicer bodo podjetniki plačali manjši odstotek za bolniško blagajno kakor dosedaj in se bodo z vašim davkom sami okoristili.

GOSPODARSTVO.

Težave vinogradnikov v novih pokrajinah.

Južno Tirolsko se nahaja glede vinske krize v sličnem položaju kakor Primorsko. Zato bo gotovo naše vinogradnike zanimalo, kaj mislijo Trentinci o vinski krizi. V liberalnem dnevniku «La Libertà», ki se tiska v Trentu, je priobčil v nedeljo vinogradnik dr. Parisi uvodnik, ki ga hočemo v izvlečku priobčiti za naše vinogradnike. «Malo panog narodnega gospodarstva» — pravi Parisi — «je občutilo tako hudo škodljive posledice povojne krize kakor vinski pridelek. Prvi vzrok je slaba valuta večine dežel, ki uvažajo vino, tako da so morale skrčiti užitek vina, ki je postalo zanje neznosna potrata. Drugi vzrok je vinska proizvodnja Španije, ki je med vojno izpodrinila v Švici italijanska vina. Vinsko krizo so poslabšali tudi visoki davki, ki jih je naložila Italija na vinski pridelek. Nov udarec je prinesel zadnji povišek pristojbin na alkohol.»

«Na Trentinskem (isto velja za Primorsko! Uredništvo) je, kakor vsi vemo, kriza še bolj ostra zato, ker pride-lamo mnogo grozdja in vina, ki se je pred vojno prav lahko razpečevalo na sever, medtem ko sedaj na zmagujemo konkurence drugih pokrajin Italije. Avtrija je pospeševala vinogradništvo na Trentinskem zato, da si skuje orožje proti iredentizmu. V avstro-ogrski monarhiji (isto velja za Primorsko! Uredništvo) je bila naša pokrajina ena najbolj južnih dežel države, dočim spada sedaj med najbolj severne pokrajine Italije.

Mi smo zahtevali, naj vlada naloži sosednim državam dolžnost, da nam dovolijo za dobo 5 do 10 let izjemno uvozno carino za vino. V tem času bi se morala na Trentinskem skrčiti produkcija vina in uvesti bi morali nove panoge poljedelstva. (Mi Primorci se za naše kraje ne strinjamo popolnoma z zadnjim predlogom. Uredništvo.)

Tako je z našim vinogradništvom. Še hujša bo kriza, ko se uvede tudi v novih pokrajinah državni davek 20 lir za hektoliter.

Tisti, ki je v prvem času nosil posledice krize, je bil radi valutnih skokov večkrat bolj trgovec kakor vinogradnik. Pogostoma je moral prodati

vino bolj po ceni, kakor je bil plačal grozdje.

Trgovci so se postavili v bran in so poskusili prevaliti vso škodo, ki je nastala iz novega položaja, na vinogradnike. Tako so trgovci in vinski obrtniki 31. januarja v ministerialni komisiji za preuredbo davka na vino prodrli z zahtevo, da se mora plačati davek brž pri prvi prodaji, to se pravi že tedaj, ko je vino v rokah kmeta. In vendar trdijo pri tem, da gre za davek na konsum! Jasno je, da pade tako vsa pristojbina naravnost in izključno na vinogradnika, ki prejme za svoj pridelek tolikanj manjšo ceno, kolikor znaša davek.

Spričo tega sklepa je predsednik imenovane ministerialne komisije gospod Bernaschi kot zastopnik vinogradnikov odstopil in sklical za 12. februarja sestanek prizadetih vinogradnikov v Rim.»

Tako piše «La Libertà». Stvar je velikanske važnosti tudi za primorske vinogradnike. Toda mi Slovenci in Hrvati nimamo v komisiji niti enega zastopnika. Kdo bo torej zastopal koristi naših vinogradnikov? Kdo se bo vdeležil 12. februarja vsaj sestanka udarjenih vinogradnikov v imenu Slovencev in Hrvatov?

Zlata lira.

Od 1. do 15. februarja bo treba plačati za 100 zlatih lir 401 papirnatih.

VALUTA.

Na tržaški borzi si kupil ali prodal 7. t. m. za 100 francoskih frankov 130.25 do 130.75 lir.

za 100 švicarskih frankov 388 do 392 lir.

za 100 nemških mark 5 do 6 vinarjev.

za 100 nemšk. avstr. kron 2 do 3 vinarje.

za 100 čeških kron 61 do 61.50 lir.

za 100 jugoslov. dinarjev 18.80 do 19.10 lir.

za 1 ameriški dolar 20.50 do 20.70 lir.

Tržne cene v Gorici.

Dne 6. februarja so bile na goriškem trgu sledeče cene:

Krompir 75 do 80 vinarjev za kg. navadni fižol 2 do 2.40 lir; kok 2.80 do 3.20 lir; karfijol 0.80 do 1.20; čebula 0.80 do 1 liro kg.; sladka repa 40 do 50 vinarjev; kislja repa 1 lira; rudeči radič 2 do 3.60 lir; špinače 1.40 do 1.60 lir; vržote 50 do 60; vin, jabolke 1.20 do 2 liri; suhe češplje 3.40 do 4 lir; sveže maslo 15 do 16 lir kg.; mleko 1.30 do 1.50 lir; jajca 45 do 55 kos.

Vsak zaveden goriški Slovenec mora biti naročnik „Goriške Straže“ Ne sme biti slovenske hiše na Goriškem, kjer ni na mizi „Goriška Straža“. Goriška Straža je najbolj poučen in domač list na Primorskem. Slovenski kmet, delavec, obrtnik, učitelj, trgovec, župan, občinski tajnik izzve v „Goriški Straži“ vse, kar potrebuje za svoj stan. Dakoplačevalci, vojnokodovanci, najemniki naročite se na Goriško Stražo, da boste pravočasno poučeni v vseh stvareh, ki vas zadevajo. „Goriška Straža“ piše jasno, domače, vsem razumljivo. Majhna naročnina „Goriške Straže“ se ti večkrat poplača v teku v enega leta. Kdor gleda na svojo korist, se naroči na „Goriško Stražo“.

Uprava ima še nekaj pratik, ki jih dobiš, če se brž naročiš.

Naši fantje-vojaki.

Vidimo, da prinaša ljuba «Goriška Straza» vedno novice in pozdrave slovenskih fantov-vojakov in upamo, da tudi nam ne odreče te prijaznosti, katero je vedno ugodila vsem, ki so se do nje obrnili.

Smo slovenski planinci v Susi, tam daleč na francoski meji in odtod pozdravljamo domačijo, iskreno želeč, da bi kaj kmalu prišli nazaj v našo revno, lepo in milo domovino.

Posebne iskrene pozdrave pošiljamo našim kulturnim društvom, v prvi vrsti «Bralnemu društvu» na Črnem vrhu nad Idrijo, ki nam dostavlja časnike.

«Živio domovina»

Maks-Berginc, Srpenica, Viktor Tominec, Lome nad Idrijo, Maks Tominec, idem, Viktor Čar, Idrija, Miha Leban, Tolmin, Bizjak Alois, Bajnsica, Taliat Jožef, Sv. Lucija ob Bači, Kovačič Alois, idem, Anton Jurca, Gorenje pri Postojni, Podgornik Ivan, Čepovan, Sajn Alois, Juršče, Št. Peter n. K. Ivan Kemperle, Podbrdo-Kal, Družina Franc, Kozjane, Baričič Ivan, Podgraje Ilir, Bisterca, Kaluža Franc, Nerin, Anton Zadel, Drskovče, Skabar Alois, Vel. Repen.

DAROVI.

Za «Alojzijevišče» so darovali:

Sl. Hranilnica in posojilnica v Šempetru pri Gorici 100.— L; gg. mons. Berlot, mons. Valentinčič, dr. Brajša A. Rutar, D. Doktorič, inž. Mazzinghi-vsak po 5.— L; mcn. dr. Ličan 20.— L; g. S. Jamšek 2.20 L; g. D. Doktorič 1 trgovsko knjigo. Vsem: Bog poplačaj!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. P. Vašega članka žal ne moremo priobčiti, ker smo sklenili, da načeloma n. bomo vodili nobenih polemik, ker se ne maramo spuščati v politične in strankarske spore, katerih je ljudstvo sito. To bodi enkrat za vselej povedano. Brez zamere!

Ivan Cotič

Kamnoseški mojster

SOVODNIJE pri GORICI

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

Dobro v peljano trgovino z mešanim blagom (letno do 400.000 lir prometa) na najpromenejši cesti oddam v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov pri upravi Straže.

Gospodična zmožna slov. in ital. jezika v govoru in pisavi, ki je že službovala, išče mesta kot **blagajničarka**, prodajalka ali nagraje v pisarni pri kakem podjetju. Naslov pove uprava.

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadstr. uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za denarno izravnavo, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetni h gnojil, modre galce, žvepla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadruga in v povzdigo kmetijstva in domače obrti.

V 45 vrstah

se izdelujejo testenine PEKATETE. Nekaterim ugajajo debeli, drugim drobni makaroni, tem vrvice, onim polži i. t. d. vse pa so točne redilne in tako okusne, da jih vsepovsod hvalijo.

DEKLE SREDNJE STAROSTI, dobrih sloves, ki je obiskovala enoletno gospodinjsko šolo, išče službe za vsa hišna dela, najraje pri boljši družini brez otrok. Naslov pove uprava «Straže».

I. KUMAR

TOLMIN

Prodajalna mrtvaških predmetov. Velika zaloga kinča za rakve vsake vrste.

Lastna delavnica za rakve in vence iz suhih cvetlic, obleke za mrtve, vsakovrstni žalni predmeti, sveče iz pravega voska, Pajčolani, venci in šopki za neveste, birmance in za prvo sveto obhajilo.

ADRIA ČEVLIJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso Verdi 22.
TRST, Via dei Rettori 1.

Restavrant Europa Josip Culot

Piazza della Vittoria (Travnik 16)

Goriška kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili ob vseh urah

Domača briška, vipavska in furlanska vina.

Dvorišče za krošljanje in kegljišče.

Trte cepljene!

2-3 letne 1-3 met. visoke. Velika zaloga najlepših cepljenk pri

*** **IVAN FORČIČ** ***
trtnica Preserje p. Komen (Comeno)

Razpis službe.

Razpisnje se služba organista v Vipolzah. Nastop takoj - plača po dogovoru.

SKOLARIS - VIPOLŽE.

ZAHVALA.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob smrti našega ubljenega sokojnika, moža in očeta

ANTONA FEGICA

v tolažco in pomoč in ga spremili k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini in pevskeemu zboru.

ŠTURJE, 22 januarja 1923.

Žalujoči ostali.

OBJAVA.

Tovarne piva C. Paskoswki iz Florence z 10.000.000 lir polno vplačanega akcijskega kapitala je opremila svoje podjetje z najnovejšimi in najboljšimi stroji ter je radi tega v položaj, dobaviti prvovrstno pivo, ki je na vsak način najboljšše med vsemi tuzemskimi proizvodi.

V interesu konsumentov hoče gornja tovarna pošiljati pivo v posebnih ledenih vagonih, da se ohrani sveže in dobro. Nadalje je razdelila gornja tovarna svoj delokrog v okraje ter je imenovala g. Cav. Giuseppe Ridomi iz Vidna generalnim agentom za Benečijo, Julijsko Krajino in Tridentinsko.

Ako hoče interesent zastopati gornjo tovarno v kakem okraju, naj se obrne direktno na tvordko: Giuseppe Ridomi, Udine, Via Marsala 6.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsckovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

KNJIGARNA KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA

GORICA

Via Carducci, 2 Montova hiša

se priporoča slavnim županstvom, župnim uradom, šolskim vodstvom in slavnemu občinstvu.

Velika zaloga slovenskih, nemških in italijanskih knjig, tiskovin za županstva in cerkvene urade, slik z okvirji in brez okvirjev in **devocijonalij vseh vrst**.

Velika zaloga **papirja** in **pisarniških potrebščin**.

Zastopstvo in zaloga najboljšega **cigaretnega papirja „OLLESCHAU“**.

ZALOGA VOŠČENIH SVEČ različnih vrst, **kadila** in voščeni h vžigalnikov.